

Anastasiadis ve Makarios

İçeriği Yazan: [Ata ATUN](#) [1] Zaman: Per, 09/10/2014 - 16:14

Yazar Bloğuna Ekle: Yazarlar Bloğunda Görünmesin

Rum Yönetimi başkanı Anastasiadis'in müzakerelerden çekilme kararını duyunca ve gerekçelerini de okuyunca ister istemez önce saatime, sonra da takvime baktım acaba hala 60'lı yıllarda mı yaşamaktayız da, ben, kendimi gelecekte sandığım rüyadan yeni mi uyandım diye.

1960 Kıbrıs Cumhuriyeti'nin ilk Rum Cumhurbaşkanı ve de aynı zamanda Rum Ortodoks Kilisesinin başı Başpiskopos Makarios da, 1959 Aralığında baba Klerides ile girdiği seçim yarışını kazandığında muzaffer bir komutan edası ile yaptığı açıklamada bol bol "çıkılan yolun Yunanistan'da son bulacağından" bahsetmişti. Net olmasa da "hedefinin "Enosis"i gerçekleştirmek olduğunu ima ediyordu, İngiliz sömürge döneminin son demlerinde.

Makarios bu sözleri ettiğinde, 1959 yılının Şubat ayında Türkiye, Yunanistan, İngiltere, Kıbrıs Türk ve Kıbrıs Rum tarafınca imzalanmış Zürih ve Londra Anlaşmalarının imzaları bile kurumamıştı daha.

1960 yılının 16 Ağustos günü Kıbrıs Cumhuriyeti ilan edildiğinde Makarios kendisini önce Kıbrıs Cumhuriyeti'nin sonra da dünyanın en güçlü devletinin başkanı olduğunu addetmiş, renkli rüyalar görmeye, mutlu ve kahramanlıklarla dolu hayaller kurmaya başlamıştı.

En büyük ve en sevdiği de, Kıbrıs adasını Yunanistan'a bağlamayı başarmış "Helen Kahramanı" olarak Helen tarihine ve dünya tarihine geçtiği ile sonlanan hayali idi. Bunu ben söylemiyorum, yazı ile kağıt üzerinde dramatize de etmiyorum. Kendisinin birçok konuşmasında ve açıklamasında yer almaktadır bu gerçekleşeceğine yürekten inandığı hayali.

Kendini bu hayale o denli kaptırmıştı ki, kendini adeta dokunulmaz bir kral, Kıbrıs adasının da mutlak sahibi sanmış, ne isterse yapabileceğine inanmıştı. Bu hayali peşinde, 1 Ocak 1964 sabahı, Türkleri adadan silip atmak için uygulamaya koydurduğu Akritas planı uyarınca 21 Aralık 1963 gecesi Türklere karşı başlattığı saldırılardan sadece 10 gün sonra, altında Türkiye'nin, İngiltere'nin ve Yunanistan'ın da imzalarının olduğu, BM tarafından da kayda geçirilmiş 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti Anayasasını "İptal ettiğini ve yürürlükten kaldırdığını" açıklamıştı.

İptal kararı sadece 3 saat sürdü. Türkiye ve İngiltere'nin Makarios'a verdikleri "Geri al yoksa biz gelir Anayasayı yerine koyarız" notası etkisini göstermiş ve Makarios'u da global boyutlara ulaşmış hayalinden uyandırmıştı. Makarios "Yanlış anlaşıldım" diyerek Anayasayı iptal kararını aynı günün öğleden sonrasında geri almıştı.

Geri almasına almıştı ama Türkleri adadan yok etmek ve adayı da Yunanistan'a bağlamak ülküsünden hala vazgeçmemişti. 15 Kasım 1967 yılında Türkiye'yi yok addederek Geçitkale (Köfünye) ve Boğaziçi (Aytoto) köylerine Grivas kanalı ile yaptırttığı saldırı her ne kadar köyleri ele geçirmekle sonlanmadıysa da Demirel Hükümetinin Yunanistan'a verdiği yenilip yutulamayan veto ve TBMM'den geçirdiği TSK'yı yurt dışına gönderme kararı, ki 20 Temmuz 1974 tarihinde gerçekleştirilen Mutlu Barış Harekatı bu karara dayandırılmıştır, Makarios'un Enosis ülküsünün ve Helen kahramanı olmak hayalinin sonunu getirmiş, megalomanik ve ırkçı düşüncelerden kaynaklanan hayallerinin de kesin bir hüsrarla sona ermesine neden olmuştu.

Anastasiadis'in de tarihten ders almadığı ve aradan geçen 50 yıla rağmen hala daha aynı mantalitede olduğunu görmek gerçekten çok üzücü. 1950'lerin EOKA'cılarını ve 1970'lerin EOKA B'cilerini bünyesinde barındıran DISI'nin ruhani başkanı olan Anastasiadis, belli ki aynen Makarios gibi Avrupa devletlerine güvenip Türkiye'yi yok sayma hatasına düşmüş.

Uzun vadede Anastasiadis'in "Müzakerelerden kaçmak" kararının, Türkiye'nin bölgenin tartışılmaz politik, askeri ve ekonomik gücü olması ve başarılı dış politikası nedeni ile Kıbrıs konusunda Rum tarafına bir kazanım değil, kayıp olarak geri döneceği kesindir.

Hep birlikte bunu göreceğiz, aynen her şeyin bittiği sanıldığı bir anda Türkiye'nin 1974 yılında "Mutlu Barış Harekatını" gerçekleştirdiği ve Kıbrıslı Türkleri Rum mezaliminden kurtarıp, özgürlüklerine kavuşturduğu gibi...

Ata ATUN

ata.atun@politikadergisi.com

Yorumlar

- [Dış Siyasa](#) [2]

Kaynak URL (19/04/2024 - 18:24 tarihinde yazdırıldı):

<https://politikadergisi.com/makale/anastasiadis-ve-makarios>

Bağlantılar:

[1] <https://politikadergisi.com/pd-uye/ata-atun>

[2] <https://politikadergisi.com/category/icerik-kategorileri/dis-siyasa>